

Onderstaande artikel heeft in september 1999 in het vakblad van de federatie van pastoraal werkende gestaan.

Maurizio Pallù laat zich in dit artikel uit over de Neo-catechumenale Weg, tijdens de benoeming procedure als pastoor van de H.Dionysiusparochie heeft hij toen aangegeven niets te maken te hebben met deze beweging. (deze procedure was in april/mei van dat jaar)

Beweging in de parochie

Vanouds kent de katholieke kerk twee pastorale systemen: De territoriale parochie en de niet territoriale religieuze beweging. Het pontificaat van Johannes Paulus II heeft de 'nieuwe' religieuze bewegingen omarmd en in het hart van de kerk geplaatst. Wat zijn de gevolgen van deze politiek voor het pastoraat? Kunnen parochie en beweging zomaar probleemloos samenwonen in hetzelfde huis?

De parochie

De territoriale parochie zit de katholieke kerk in het bloed. Het is de vorm, waarin het pastoraat gegoten wordt. Er is een gebied, er zijn gelovigen, en er is de priester als pastor proprius en vertegenwoordiger van de bisschop c.q. de belichaming van de bisschop ter plekke. Op grond van de binding van de wijdingsmacht aan de bestuursmacht geeft de priester leiding aan de plaatselijke geloofsgemeenschap. Het college van priesters vormt tegelijkertijd een netwerk van parochies in het bisdom.

De religieuze beweging

Ook de religieuze beweging heeft al vele eeuwen een vaste plek in de katholieke kerk. Het prototype daarvan is de Franciscaanse bedelorde uit de twaalfde eeuw. Er is een stichter, die op basis van een eigen charisma mensen verzamelt, waarna de beweging zich institutionaliseert, een eigen regelgeving invoert en ingeordend raakt in de kerk. De kerk maakt ruimte voor een verscheidenheid aan charisma's in een en het zelfde huis. Dat maakt het leuk om katholiek te zijn.

Inordening

De kerkelijke overheid ontwikkelde een effectief systeem om met de religieuze bewegingen om te gaan. Als de beweging te ver van de geloofstraditie af stond, werd zij buiten de deur gehouden en letterlijk verketterd. Opname in de kerk geschiedde met name via de wijding van mannen tot priester. De Dominicaanse traditie startte met een groep vrouwen, die als zodanig een plek kregen in de kerk. Van de broeders, die daarna op het toneel verschenen, werd echter gevraagd zich tot priester te laten wijden, zodat de predikheren opgenomen werden in de schoot van de kerk ter

prediking van Gods Woord. Ten dienste van de vitalisering van parochies.

Huiver

Het is bekend dat veel pastores huiver hebben om nieuwe bewegingen op het parochiële erf toe te laten. Deze begrijpelijke huiver is een mengeling van gezonde argwaan en angst: angst voor overaccentuering van ervaring en emotie, weerzin tegen een fundamentalistische geloofshouding, afkeer van een bij voorbaat volgzame en loyale, ja onkritische houding. Ook leeft er de vrees dat de eenheid van de parochie op het spel komt te staan. Tegelijk kijken de pastores met jaloezie naar de vitaliteit van het geloof bij leden van bewegingen. De nieuwe bewegingen beschouwen deze huiver op hun beurt als aanrakingsangst.

Wat is me van het gesprek bijgebleven?

- Het is goed om met elkaar in gesprek te gaan. Dat gesprek heeft ten dele plaatsgevonden. Er zijn vragen niet beantwoord. Er zijn vragen overgebleven.
- Bewegingen kunnen parochies vitaliseren maar ook om zeep helpen, is mijn overtuiging. Het vergt pastorale deskundigheid om bewegingen een plek te geven in de parochiestructuur, zonder brokken te maken.
- Het middel van de kleine groep is zeer effectief. De kleine groep met een ontwikkeld stelsel van woorden en ritens vormt een brug tussen de individuele mens en God. Er is overzichtelijkheid en geborgenheid. Er nestelt zich een groepsbewustzijn, dat bepalend wordt voor de relatie tussen mens en God.
- Zoals voorheen parochies verbonden werden met een orde, zo ligt er nu de mogelijkheid dat nieuwe bewegingen

verantwoordelijkheid gaan nemen voor een bestaande of nieuwe parochie.

- De bisschoppen willen de bewegingen een plaats geven in de kerk, in de parochies. Zij stellen echter geen beleidsplan op en leveren er niet het gereedschap bij om als pastores dit beleid vorm te geven.
- Een grote vraag blijft: Waarom zijn de bisschoppen er toe overgegaan deze bewegingen schijnbaar zo kritiekloos te omarmen? De kerkelijke leiding heeft door de eeuwen altijd de bewegingen kritisch getoetst. Het lijkt erop dat de

bisschoppen deze taak even vergeten omwille van een hoger belang: het vitaliseren van geloof en kerk. Maar is het risico wel verantwoord?

- In het gesprek worden de mensen sympathiek, krijgen woorden een menselijke lading. Er waren momenten dat ik me liet winnen, maar ook momenten waarop dat duidelijk niet het geval was. De bezorgdheid dat bewegingen mensen geen goed doen, dat zij geen personen maar groepsleden kweken, is gebleven.

Bewegingen aan het woord

Van de vijftien bewegingen die met Pinksteren bijeen waren, hebben we er drie uitgenodigd voor een gesprek. Het werden Dimph Kivits van Geloof en licht, Maurizio Pallù van de Neocatechumenale Weg en Ton Jongstra van de Focolarebeweging. De laatste introduceerde Nol Jurgens van de Charismatische Vernieuwing, en Maurizio nam Luis Torres mee. Nico Bulter sprak met hen, Donne Schmaal was aanwezig voor de nabeschouwing. Ton van den Ende schreef het verhaal.

Focolarebeweging

Ton: "De Focolarebeweging ontstond in 1943 tijdens de oorlog. Chiara Lubich wilde het evangelie gaan leven en begon met enkele leeftijdgenoten in haar omgeving hulp te verlenen. Nu bestaat Focolare in zo'n 183 landen. Nederland telt drie mannelijke en drie vrouwelijke gemeenschappen van vier tot vijf personen. Ze vervullen een kernfunctie in de bredere beweging die zo'n duizend leden telt. Het veld van contacten bedraagt tussen de tien en de twintigduizend mensen".

Jaarlijks is er een nationale meerdaagse bijkomst, de Mariapoli, en een open dag. Maandelijks is er een regionale bijeenkomst en komen de plaatselijke groepen een of twee keer bij elkaar. Zo'n honderd groepen lezen maandelijks een tekst uit de zondagsliturgie met een korte toelichting en bespreken hoe je dat concreet toepast.

Ton is tweeënehalf jaar in een Focolarejongeren-stadje bij Florence geweest met zevenhonderd inwoners uit veertig landen. Je woont in huizen met zes tot zeven jongens van vier of vijf nationaliteiten. Dan leer je elkaar grondig kennen en zie je de cultuurverschillen: andere manieren van denken, aanvoelen en doen. Maar je hebt wel een gezamenlijke basis. Ik heb ervaren dat het werkt.

In 1991, bij een bezoek van Chiara Lubich aan Sao Paulo, begon men een netwerk op te bouwen van bedrijven die een deel van hun winst besteden voor mensen uit sloppenwijken. Ton: Nu zijn er in Nederland zeven en

wereldwijd zeshonderdvijftig bedrijven aangesloten onder de naam: 'Economie van de gemeenschap'. Een blad informeert over gebeurtenissen en internationale bijeenkomsten van ondernemers. Zo wordt er teruggekoppeld naar de Focolare-gemeenschap in de brede zin." Elke beweging heeft een charisma, een werkzaamheid van de Geest die een aspect van het evangelie tot toepassing brengt. Daaruit komt vaak een spiritualiteit voort, een manier om het evangelie concreet te maken. Ton: - Focolare ontstond in de katholieke kerk, maar er groeit eenheid met mensen uit andere kerken. Zo is een van de leden van de gemeenschap in Amersfoort gereformeerd en in Eindhoven is iemand hervormd. Wereldwijd voelen moslims zich aangesproken. Als je het evangelie kunt beleven, moet je ook de Koran kunnen leven. Samen wordt gezocht naar parallellen. Dit jaar waren er in onze Mariapoli zo'n vijftig moslims. Ze zeiden: 'Hier kunnen wij onszelf zijn en over God spreken. Dit heeft de profeet bedoeld.' Ik denk dat dit bewerksteld wordt door het charisma van de eenheid."

Charismatische Vernieuwing

Nol vertelt dat de Charismatische Vernieuwing geen stichter heeft, maar "een spontane beweging van Gods Geest is aan het begin van deze eeuw buiten de katholieke kerk in Amerika. In 1967 zagen studenten van een jongerenbeweging dat zij weinig vat hadden op de jongeren, terwijl de pastores van de pinksterkerken op die universiteit een hechte

gemeenschap begonnen te vormen. Na weken van gesprekken hebben die pastores met die studenten gebeden. Daarna kregen ze wel contact. Rond 1968 studeerden ze af en stichtten in Ann Arbor een gemeenschap in Noord Amerika. Ze voelden zich geroepen om dat uit te dragen, de wereld in. Zo ben ik er ook bij gekomen."

De Charismatische Vernieuwing helpt mensen zich voor te bereiden op de vernieuwing van hun doopgenade. Nol: "Gij zijt mijn geliefde zoon" wordt tegen Jezus gezegd, maar ook tegen de dopeling. Volwassenen ervaren dat vaak bij hun doop. Ze geven hun jawoord om in een persoonlijke relatie tot God en Christus te komen en uit die spiritualiteit te leven. In gebedsgroepen kom je in aanraking met deze mensen. Dan voel je gemeenschap en ga je de dingen anders zien." Uit gebedsgroepen zijn in Eindhoven en Den Haag gemeenschappen ontstaan waar mensen samen wonen. Een kring van vrienden ondersteunt hen bij activiteiten naar buiten toe.

Onder de titel: 'Pinksteren 99, Kerk in beweging' en in aanwezigheid van a/le twaalf Nederlandse bisschoppen was er in Den Bosch een gezamenlijke open dag van de volgende vijftien bewegingen en gemeenschappen: De Ark-gemeenschap, Katholieke Charismatische Vernieuwing, Comunione e Liberazione, Cursillo,, Don Boscogroep, Focolarebeweging, Foyer de Charité, Geloof en Licht, Gemeenschap Emmanuël, Legioen van Maria, Marriage Encounter, De Neo-catechumenale Weg, Ridderschap van de Onbevleete, Sint-Egidiusgemeenschap en de Werkgroep Katholieke Jongeren.

De Neo-catechumenale Weg

De Neo-catechumenale Weg is geen beweging maar een weg, ontstaan tussen 1962 en 1965 in de krottenwijken van Madrid uit de geloofservaring van een leek, Kiko Arguëlo, en Carmen Hernández. Maurizio vertelt: "Kiko komt van een rijke familie uit Madrid. Hij was een tijd atheïst. Eens ging hij een kerk binnen en kreeg een bekering, een ontmoeting met Jezus Christus. Daarna ging hij tussen de armen wonen met een bijbel en een gitaar. De mensen vroegen: 'Ben je priester?' Nee. 'Ben jij predikant?' want in de jaren zestig had niemand in Spanje een bijbel. Hij had een baard. 'Ben je een revolutionair?' 'Nee', zei hij. 'ik zoek God'. 'Spreek ons dan over God.' Hij slaat de bijbelopen en vraagt: 'Wat zegt dit woord jou?' Door de verkondiging dat Gods liefde ons vergeeft ontstond een gemeenschap van mensen

aan de rand van de maatschappij. Zo begon de Neo-catechumenale Weg. Toen de politie van Franco de krottenwijken wilde slopen, werd de bisschop van Madrid gevraagd om de mensen te komen beschermen. Wat hij zag maakte een diepe indruk op hem en hij vroeg Kiko en de mensen om hun ervaringen in de parochies te vertellen. Ze gingen en zeiden: 'God bestaat. Jezus Christus houdt van mij, een zondaar, en van jou, een zondaar'. Maar de mensen waren goede Spanjaarden, ze hielden zich aan de wet; gingen naar de mis en hadden tegen de communisten gevochten. Arme mensen maken daar geen indruk. Door die mislukking is de Neo-catechumenale Weg verder gegaan, omdat Kiko door Carmen Hernández werd geholpen om in mislukkingen het kruis te zien. "

Verhaal van een missionaris

Vijfentwintig jaar geleden woonde ik in Salamanca. Ik was kolonel geweest van het Spaanse leger, vroeg gepensioneerd, een sterke man en ik had geen God nodig. Op een zondag neemt mijn vrouw mij mee naar de kerk. Een leek, niet een pastoor, zegt tegen de mensen: 'Wij gaan hier een catechese houden en wij wil/en tegen jullie zeggen: God houdt van je zoals je bent. Zonder iets te eisen.' Ik was nieuwsgierig. Dus heb ik het kerugma gehoord, de aankondiging van de Blijde Boodschap: de liefde van God, de verrijzenis van Christus. Ik heb ook gehoord dat Christus op zijn kruis al mijn zonden vergeven heeft. Dit was voor mij absoluut nieuw. Voor mij was de kern moralisme, wetten en voorschriften. Mijn vrouwen ik hebben samen met mijn kinderen een bijzondere roeping gekregen binnen de Neo-catechumenale Weg om missionaris te worden. De liefde van God die wij gratis hebben gekregen, kunnen wij aan de mensen geven, zonder iets te eisen. In december 1988 was er in Porto San Giorgio een bijeenkomst van ruim zeventhonderd gezinnen die bereid waren om als missionaris naar de wereld te vertrekken. Kiko heeft door het lot bepaald dat wij naar Nederland zouden gaan. Wij hebben daar toen voor gekozen. Twee dagen later heeft de paus tijdens een eucharistieviering tweeën- zeventig gezinnen uitgezonden naar de hele wereld. Ik ben nu in Nederland. Wij gaan naar de parochies om te vragen of we deze catechese mogen geven. Ook dit jaar is er een parochie die ons aanbod aanneemt. Luis Torres {58}

Vaak is ons doopsel niet levend en geeft het geen vrucht in ons leven. Volgens Maurizio is er

dan tijd nodig om ons doopsel te herontdekken. De oorspronkelijke kerk had daarvoor het catechumenaat, een weg van jaren met verschillende stappen. "Het woord beluisteren in het precatechumenaat. Dan een tijd van catechumenaat om bewust te worden van de afgoden van de wereld, van geld, carrière, succes, verkeerd gebruikte seksualiteit enzovoorts, en die af te zweren. Daarna is er een tijd van inwijding in de geloofsbelijdenis, het gebed, Onze Vader. Tenslotte daarna een hernieuwing van de doopbeloften voor degenen die zijn gedoopt, voor de anderen de doop." Maurizio vervolgt: "De kern is de verkondiging van de gratis liefde van God die mensen kracht geeft zich te ontwikkelen tot een rijp geloof. De nadruk ligt op het woord, men wil mensen niet onder wetten of moraal plaatsen en ziet de sacramenten meer aan het einde van het proces. Het gaat om het woord van God, die krachtige verkondiging van Gods liefde. De liturgie; elke week is er een woordviering en er is ook eucharistie. Tenslotte zijn er dagen waarop mensen samenkomen: wij bidden, eten en spelen samen en we wisselen ervaringen uit. Het is dus een driepoot: Gods woord, liturgie en gemeenschap. Er is dus geen geheim boek, er is geen geheim leger van de paus. Dat is allemaal flauwekul."

Maurizio vervolgt: "Eerst ontstonden de gemeenschappen, daarna de missionarissen die over de wereld verspreid zijn. Door de groei in het geloof is het priesterschap herontdekt en kwamen er roepingen. In 1987, 25 jaar na het ontstaan van de Neo-catechumenale Weg, kwam het eerste seminarie in Rome. De eerste priesteropleiding in Nederland is in 1996 ontstaan in het bisdom Haarlem. De Neo-catechumenale Weg is geen clericale weg, maar een christelijke gemeenschap met één miljoen mensen, 99% leken en een paar duizend priesters. Binnen de Neo-catechumenale Weg is voor ieder een eigen plaats. "In een gemeenschap hebben leken en vrouwen een grote profetische rol, maar dat is een andere dan de rol van de priesters. Een vrouw heeft meer intuïtie dan een man en ook een profetische gave, zoals de maagd Maria. Ze heeft veel gedaan, maar was geen priester."

Geloof en Licht

In de jaren zestig werden Franse ouders met twee verstandelijk gehandicapte kindjes geweigerd bij een diocesane bedevaart naar Lourdes. Dymph vertelt: "Ze gaan op eigen gelegenheid, maar in Lourdes zelf is de sfeer: Zulke kinderen neem je niet mee. Diep gekwetst spreken ze met Marie-Hélène Mathieu, directrice van een organisatie voor gehandicapten. Zij kent Jean Vanier, die in Trosly bij Parijs

met de eerste Ark was begonnen, een woongemeenschap van verstandelijk gehandicapten en assistenten. Ze besluiten een bedevaart te organiseren. De groepsgewijze voorbereiding kost drie jaar. In 1971 zijn er twaalfduizend mensen in Lourdes, ouders, verstandelijk gehandicapten en vrienden als begeleiders.

Na afloop blijven de groepen bij elkaar komen. Daaruit zijn de gemeenschappen van Geloof en Licht gegroeid."

Ik ben pater van Mill Hill, in 1959 gewijd en naar Oeganda gegaan. In 1965 volgde ik in Nederland de overbruggingscursus voor missionarissen en ging ik terug met het idee: kerk als gemeenschap. In 1973 zette Amin mij het land uit en kwam ik in Kenia voor de opbouw van basisgemeenschappen. Ik moest hiervoor naar Rome en werd uitgenodigd voor een gebedsmiddag van de Charismatische Vernieuwing. Een Ierse studente vroeg me: 'Hoe vond u dit?' Ik zei: 'Het was alsof er op de muur geschreven stond: 'Zonder Mij kunt ge niets'. Toen zei zij: 'Dat zag ik ook'. Ik maakte daar een vernieuwing door van mijn priesterschap en vond de moed om door te gaan. Zonder die ervaring zou ik het priesterschap waarschijnlijk aan de kant gezet hebben. In Kenia kwam ik in een gebedsgroep. Studenten aan de universiteit werden sleutelmensen die na hun kwalificaties de bush ingingen om les te geven. Mensen uit Kenia, Oeganda en Tanzania maakten retraites en gaven de vernieuwing door. Ik voel me thuis bij de spiritualiteit van de Charismatische Vernieuwing en ben nu vice-voorzitter van de 'Landelijke Pastorale Kern-groep' van de Charismatische Vernieuwing."

Nol Jurgens (70)

Er zijn nu ongeveer veertienhonderd gemeenschappen, verspreid over vijftien landen. In Nederland zijn vijf ontmoetingsgemeenschappen, in Volendam, Buurse, Roermond, Maastricht en Pey-Echt. Daar komen eens per maand verstandelijk gehandicapten, ouders en vrienden bij elkaar, maximaal dertig personen. Dymph: "Tijdens de koffie met vlaai delen we met elkaar onze belevenissen van de vorige maand. Daarna openen we met gebed en beginnen de viering op een creatieve wijze, vaak een mime van het Zondagsevangelie. Daarna volgt de eucharistieviering met hele levendige zang en bij de vredeswens veel geknuffel. Dan eten we samen. Verstandelijk gehandicapten zijn

ontwapenend, dat ondervinden we ook als we een mis in de parochie hebben. In Maastricht bij de Heiligdomsvaart waren wij uitgenodigd. We vierden onze mis in een volle Sint Servaas. Je had die mensen moeten zien. Ze waren helemaal ondersteboven. Het vormen van gemeenschap is wezenlijk voor Geloof en Licht. Geleidelijk groeien er hechte banden tussen de leden, die ook buiten de maandelijkse bijeenkomsten onderhouden worden."

Er zijn ook bezinnings- en vacantieweekends. Dimph: "Zo waren we in Baak bij Zutphen. De aalmoezenier preekte over vergeving. Hij had drie bakens voor het altaar gezet. Aan het ene baken had hij een moeder gekluisterd, aan het tweede een vriend en aan de derde een broertje, verbeeld door drie van onze gehandicapten. Die bakens, die ons in de weg staan, zijn mensen die ons beledigd hebben en die we nog niet vergeven hebben. Iemand voelt zich heel gelukkig. Maar ja, die moeder zit hem in de weg. Die heeft hem ooit beledigd en dat kan hij niet vergeven. Zo preekt hij de vergeving met symbolen."

Verstandelijk gehandicapte"n leven met hun hart. Dimph: Wij worden vaak geblokkeerd door ons verstand; je houdt je aan de burgerlijke normen. Maar zij doen wat hun hart hun ingeeft. Als vriend ontdek je: zij zijn gehandicapt in hun verstand; ik ben gehandicapt door mijn verstand. Ouders die een kind krijgen met een verstandelijke handicap zijn ondersteboven. Geloof en Licht is er om elkaar te steunen en in geloof zo'n kind te aanvaarden, er de schoonheid van te ontdekken, er naar te kijken zoals God er naar kijkt."

De paus heeft de nieuwe bewegingen op de kerkelijke kaart gezet en midden in de kerk geplaatst. Heel het Nederlandse episcopaat heeft de bewegingen omarmd. Hoe is de verhouding tussen die bewegingen en de parochies? Daarover ging het tweede deel van het gesprek.

Vaticaanum benadrukte het volk Gods. Nol denkt dat vanuit dat bewustzijn nieuwe bewegingen zijn voortgekomen die voor onze tijd geschikt zijn. "Door de kerkelijke erkenning staan we midden in de kerk. Wel hebben die bewegingen een aanrakingsangst naar elkaar. Maar vooral ervaren ze dat er vanuit de parochies een grote angst is naar de vernieuwingsbewegingen toe. Het vergt van allen moed om die te overbruggen."

"Ik was communist in Italië in de zeventiger jaren. Hier gooiden jullie eieren naar de

koningin, maar wij gooiden bommen. Ik haatte de priesters. Een keer heb ik een priester bijna geslagen. Door contact met de Neocatechumena/e Weg ben ik bekeerd. Ik ben vijftien jaar als missionaris, als leek, in allerlei landen van Afrika en Amerika geweest. Acht jaar geleden ben ik priester gewijd. Nu werk ik als pastoor in de parochie Sint Jan de Doper te Haarlem. Per 18 september 1999 word ik overgeplaatst naar Heerhugowaard."

Maurizio Pallù

Contacten met parochies

Nico stelt de vraag: "De katholieke kerk kent vanouds twee pastorale systemen: de pastorale structurering via de parochie, en de niet plaatsgebonden bewegingen, zoals de Franciscaanse beweging. Niet bij voorbaat staat vast dat beide systemen elkaar altijd door beïnvloeding en profetische correctie bevruchten. Het zou ook wel eens kunnen dat ze elkaar in de weg zitten. Betekent de huidige omarming van de bewegingen voor paus en bisschoppen niet een gevaar voor het binnen het zelfde vigerende parochiesysteem?"

Dimph reageert hierop: "Het charter van geloof en Licht schrijft voor zorg te dragen voor integratie van de gemeenschap in de parochie. Omdat het vrijwel onmogelijk is een complete gemeenschap te stichten met leden uit één parochie, zijn de meeste gemeenschappen interparochieel. De aalmoezeniers van de vijf Nederlandse gemeenschappen zijn parochiepriesters. Wij streven ernaar af en toe een viering in een parochiekerk te hebben."

Nol assisteert in meerdere parochies. "De mensen zijn open en zo nodig zeg ik dat ik al jaren in de Charismatische Vernieuwing mijn spiritualiteit vind. Als ze geïnteresseerd zijn ga ik een avond praten."

Ton vertelt over een parochie bij Rotterdam zonder priester of pastoraal werk(st)er. "emeritus priester viert eens per maand de eucharistie. Een jong stel van ons zei: 'ik kan goed zingen en een vriend speelt gitaar. We kunnen eens in de maand een paar liedjes zingen en voorbeden houden vanuit onze persoonlijke ervaring.' Nu komen er maandelijks vijftientwintig jongeren en met de volwassenen

mee al gauw een honderd mensen.” Er is een andere manier om contact te leggen met parochies. Ton: “Maandelijks verspreiden wij ‘Woord van leven’, een blaadje met een zin uit het evangelie en een commentaartje. Op een keer belde iemand op: ‘We komen met een groep van dertig jonge gezinnen al twee jaar samen met onze pastoor. Woord van leven komt Focolarebeweging. Wat is dat? Kan iemand van jullie komen? Misschien is dat een methode: gelezen evangelie.”

De Neo-catechumenale Weg vraagt uit zichzelf om de band met een parochie. Maurizio zegt: “Er is de verkondiging. De blijde boodschap, zoals in de maagd Maria. Daarna is er een zwangerschap in een schoot. Die schoot is de kerk, de parochie: de pastoor, het bestuur, pastoraal werkers of werksters en alle mensen. Daar begint de herontdekking van het geloof voor iedereen.” Dit proces speelt zich ook af in de parochie waar Maurizio pastoor is. “Vorig jaar was er catechese. Daaruit ontstond een gemeenschap van veertig mensen. Dit jaar wil het bestuur opnieuw een catechese. Dan begint een tweede gemeenschap, anders kun je elkaar niet leren kennen. Driehonderd tot vierhonderd mensen kunnen geen relatie met elkaar hebben, dertig tot veertig mensen wel. Het is goed dat een parochie een gemeenschap van gemeenschappen wordt. Er kunnen mee’ Neo-catechumenale gemeenschappen zijn en andere gemeenschappen, bewegingen of groepen. Een koor bijvoorbeeld is ook een gemeenschap. Zo is er plaats voor iedereen in de parochie.”

Parochie: territorium en/of gemeenschap

Veel mensen beschouwen zich als parochiaan van de Kerk waar ze zich thuis voelen. Nol: “Ik ken een pastoor die aan zulke ‘parochianen’ van buiten de parochie vroeg zich beschikbaar te stellen voor functies binnen het parochiële bestuur. Hij kreeg vijftien tot twintig mensen. Er is dus een spanning tussen parochie als territorium en parochie als gemeenschap.”

Maurizio ziet zijn parochie meer als een territorium.” In onze parochie zijn vijfduizend mensen. Allemaal mijn parochianen, gedoopten

en niet-gedoopten. Tachtig procent van de mensen van de nieuwe generatie is niet gedoopt. In de katholieke school in onze parochie is 85% van de mensen niet meer gedoopt.

De Neo-catechumenale Weg spreekt veel jonge er ongetrouwde mensen aan. Zij keren terug naar de parochie. De pastoor is het teken van eenheid. Hij aanspreekbaar, samen met net bestuur. Er zijn mensen die vinden de ‘spiritualiteit’ van de Neo-catechumenale Weg niet goed, prima. Ze kunnen naar de Charismatische Vernieuwing, naar Marriage Encounter of naar geen enkele beweging. Ik ben pastoor van alle mensen. Op die manier begint de parochie een gemeenschap te worden.

Tweede Pinksterdag 1999.

Paus Johannes Paulus vroeg de bewegingen binnen de kerk naar Rome te komen met Pinksteren 1998.

Ton vertelt: “Het Sint Pietersplein was hardstikke vol 300.000 mensen van 60 bewegingen. De paus en kardinaal Ratzinger spraken over de twee fundamente van de kerk: de lokale of institutionele kerk én de charismatische kerk, die elkaar moeten versterken en aanvullen. Op 17 november 1998 kwamen we met enkele mensen bij elkaar om er in Nederland iets men doen.” No! vult aan: “Alle bewegingen hebben nu,’ geestelijk hun jargon; we moesten wennen aan elkaars vocabulaire. Bijvoorbeeld toen vertegenwoordigers van de Charismatische Vernieuwing voorstelden de dag te beginnen met een half uur lofprijzing, stuite dat op weerstand. Wat wij een bevrijdende lofprijzing noemen, was voor anderen een onbekend begrip. Maar op de Open Dag zeiden de mensen van welke beweging ook: ‘Wat was dat een lofprijzing, wat was dat een feest; wij horen bij de kerk, wij zijn kerk.

Ton: “In het begin informeerden wij de bisschoppen conferentie. Hun antwoord luidde: ‘Dit ondersteunen wij unaniem’. Dat was vanuit het hart en zij waren op die dag aanwezig. We hebben ook alle parochies aangeschreven. Er kwamen zo’n honderd priesters met parochianen. Die dag heeft bij veel pastores

bepaalde huiver en scepsis weggenomen. Dimpf enthousiast: “Geloof en Licht heeft de hele zaal mee laten zingen, vierduizend mensen.” dat was mooi”, herinnert Maurizio zich.’ “met die paraplu. Elke kleur heeft een andere nuancering. maar het geheel geeft een regenboog: eenheid in verscheidenheid.

“ De kinderen van Luis zeiden: “Er zijn meer jongeren in de kerk, en ze hebben een eigen plaats.”

Een groep van honderdvijftig jongeren. Van verschillende bewegingen heeft in twee dagen een deel van het programma uitgewerkt. Ton: “Dat hebben ze als een enorme versterking ervaren. Deze bewegingen hebben de kracht om jongeren aan te spreken. Ook de jongeren onder ons, dat hebben wij op die dag gezien. Een aantal jongeren zet zich al in voor de reis naar Rome in 2000.

“Ton vervolgt: “De bewegingen waren er maar wat naar voren kwam was de kerk, getuige de reacties: ‘We hebben gezien dat de kerk bruist van vreugde en leven; de kerk heeft toekomst’.” Er heeft een soort gedaanteverandering plaatsgegrepen: We leren elkaar kennen en krijgen een plaats in de kerk”.

“Toen ik zestien jaar was, zag ik de kerk niet meer zo zitten. tot een jongerenkoor van de Focolare beweging de mis kwam opluisteren. Wat ze gehoord hebben in de eucharistieviering, willen ze meteen toepassen. Toen ik thuis kwam zei een van mijn broers: ‘Moeder heeft gevraagd of we samen afwassen’. Dat was een hele uitdaging. We begonnen en kregen binnen de kortste keren aanleiding tot ruzie. Ik hield mijn mond. Dit zou ik normaal niet gedaan hebben. Het ging door mij heen: Ik doe het, dus het gaat. Na de afwas hebben we koffie gedronken. zoals het hoort, misschien, maar we hadden dat nog nooit zo gedaan. Met dit soort kleine voorvalletjes is het in mijn geval van start gegaan Nu werk ik full-time voor Focolare, woon in eer mannelijke Focolaregemeenschap in Amersfoort en verzorg. met anderen. de coördinatie van de beweging in Nederland maar ook met het international e centrum.” Ton Jongstra

Uiteindelijk was iedereen het er over eens dat de kleur van een parochie sterk gekleurd wordt door de pastoor of pastoraal werk(st)er. Maurizio verwoordde het: “Als een pastoor alleen bezig is met de Neo-catechumenale Weg, of met andere dingen, geeft dat een bepaalde kleur. Als een pastoor hierin niet is geïnteresseerd, geeft dat een andere kleur.”

Huiver voor overname

De bewegingen roepen bij veel parochies huiver op. Nol: “Hebben ze huiver voor de beweging of is het een dekmantel omdat ze angst hebben voor het onbekende? Onbekend maakt onbemind.” Maurizio voegt er aan toe: “De boer eet niet wat hij niet kent.” Het is normaal dat een pastoor voorzichtig is, vervolgt Maurizio. “Maar het is ook belangrijk dat een pastoor verder gaat. We zijn in her jaar van de Vader. Hij gaat het huis uit om de oudste zoon te ontmoeten. De pastoor is als de vader die naar buiten gaat: hij neemt een risico. Je kunt de mensen aangeven wat de voordelen zijn. Dat doen we. Maar de brief van de VPW Haarlem waarin staat dat de Neo-catechumenale Weg bezig is parochies over te nemen, dat is absoluut niet waar.”

Nol: “Van de Charismatische Vernieuwing wordt ook weleens gedacht dat wij parochies willen overnemen. Wel willen we geaccepteerd zijn binnen de parochies waarin we wonen. We stimuleren gebedsgroepen, meestal samengesteld uit mensen van verschillende parochies. Zij hebben ervaring in het gemeenschappelijk bidden. Waarom zou een pastor hen niet uitnodigen als er een genezingsdienst is of een gebed? Maar dan komt de aanrakingsangst. En dat is verschrikkelijk jammer.”

Angst voor fundamentalisme

Nico: “De nieuwe bewegingen stimuleren, aldus de critici, een fundamentalistische geloofsbeleving. Leden leveren zich over aan een autoriteit buiten hen en worden volgelingen, met verlies van vrijheid en persoonlijk geweten. Bestaat er het gevaar dat leden uiteindelijk, als gelovige, niet volwassen worden?” Nol heeft het fundamentalisme meegemaakt. “als secretaris

generaal van de internationale `Katholieke Bijbelfederatie` kwam ik overal in de wereld in contact met fundamentalistische kerkgroepen. Mensen kunnen hun persoonlijkheid verliezen en de bijbel een interpretatie geven die kant noch wal raakt. Dat was in de beginjaren sterk bij charismatische gebedsgroepen in Afrika, Australië, Nieuw Zeeland en Japan maar nu niet meer. Ik ken het verschijnsel heel goed, maar ik heb het gevoel dat `fundamentalisme` soms op de bewegingen in de kerk wordt gedrukt om iets af te wijzen. Wel is er een spanningsveld, maar dat is er ook tussen man en vrouw in het huwelijk. Spanningsveld is goed noch slecht. Maar wat doe je er mee?"

Maurizio "Wij lopen het risico onze identiteit te verliezen aan sterke personen zoals Hitler of Chomeini. Dat is één ding, alleen maar gevoelens. Het andere risico is alleen maar verstand. Maar als er een progressieve ontwikkeling is een langzame groei in het geloof, komt er een evenwicht tussen verstand en gevoel."

In dialoog elkaar leren kennen

Maurizio: "De bewegingen, de gemeenschappen, de pastoraal werkers en werksters, iedereen moet samen werken. Ik krijg in de nieuwe parochie van Heerhugowaard twee pastoraal werksters; een pastoraal team. Maar als we beginnen te strijden, verliezen wij de mogelijkheid om het evangelie door te geven aan de volgende generatie. En dat is een uitdaging voor iedereen. Niet alleen voor de bewegingen."

Nol voegt toe: "Dat dit gesprek voorkomt uit 'Kerk in beweging' met Pinksteren vind ik positief. We moeten doorgewoon met elkaar in gesprek blijven."

Maurizio: "ik ben verrijkt door wat jullie zeggen. Ik ben ook zeker een zondaar. Jullie helpen mij, maar het is met dialoog anders dan met twee fronten. Dialoog is geen tafeltennis, maar elkaar verrijken."